

COLUMN

Van alle markten thuis

'Als je kunt zingen is het kunst, als je kunt dansen is het kunst, als je kunt acteren is het kunst, maar kun je ze alledrie dan is het industrie.' Met deze strijdkreet beklom de misnoegde musical-sector die verstoken blijft van structurele subsidies eind augustus het podium op de Antwerpse Grote Markt tijdens de Cultuurmarkt. Ik kreeg zowaar compassie: dan ben je van alle markten thuis maar niet thuis op alle markten. Wat kan een woordspel soms wreed noodlottig zijn. Musicalster en parttime BV Jan Schepens droeg een T-shirt met het opschrift 'I (hartje) musical'. Doch dat was niet het enige waar hij van hield, zo kon ik afleiden van het bolle buikje van zijn vrouwtje Katja Retsin. Ook hij was van alle markten thuis. Als ik niet beter wist, dan was Schepens de nieuwe Da Vinci. U weet wel, die homo universalis die het van-alle-markten-thuis-zijn tot kunst heeft verheven. Meer nog, was Leonardo in onze tijd geboren, dan zat hij vast ook in het Swingpaleis en bij Katja op schoot. Of bij Jan. Wie zou de snoeper ongelijk kunnen geven?

Vlamingen, we zijn als marktkramers geboren en zo gaan we ook weer dood. Hoe anders valt het succes van zoiets als een Cultuurmarkt te verklaren, die gratis proeversbeurs die gesneden brood is voor cultuurparticiperende Bourgondiërs: vier sneetjes theater, een plakje dans en 100 gram muziek en mag het ook iets meer zijn?

Na de maaltijd kon het publiek met een vol buikje en een plastic tasje foldertjes voldaan naar huis. Maar niet vooraleer Musical United Vlaanderen –zo had die multidisciplinaire meute zich voor de gelegenheid gedoopt– een pantomime had opgevoerd. Een gezongen rollenspel was dat waarin ze op lichtelijk satirische wijze Anciaux en Van Grembergen vertolkten. Ja ja, ook van die *markt* zijn musicalmensen thuis. En passant werd België nog maar eens een 'apenland' genoemd. Dat een kunstenbeleid geen Belgische maar Vlaamse aangelegenheid is en dat de term 'apenland' me extreemrechtse oprispingen bezorgt te na gelaten,

moest ik mijn zingende én dansende én acterende medemens ergens wel gelijk geven.

Op 18 april 2002 had toenmalig minister van cultuur Anciaux immers gesteld dat hij een kwalitatief hoogstaand musicalplatform wou creëren. Maar eer de praktijk dat goede voornemen staafde, stopte Bert ermee. Hij werd opgevolgd door Van Grembergen, die meer dan Bert een zwak had voor ballet (Anciaux op de cultuurmarkt dit jaar: 'Had het aan mij gelegen, dan had ik het ballet laten privatiseren; het is musical geworden.'). Van Grembergen besliste om de musicalafdeling van het Ballet van Vlaanderen op te doeken en apart daarvan één musicalgezelschap structureel te laten subsidiëren. Dossiers werden geschreven maar in tussentijd werd het nieuwe kunstendecreet gefinaliseerd. Anciaux had intussen de fakkel weer overgenomen en besliste in juni 2005 dat de aanvragen tot structurele subsidiëring nutteloos waren: 'Musical behoort niet tot het kunstendecreet maar

wel tot het toekomstplan van de culturele industrieën.'

Culturele industrie: het toverwoord was gevallen. Falderie Faldera Faldehopsasa! Minister Anciaux was in de winter van 2004 immers op reis geweest naar Canada. Daar had hij inspiratie opgedaan, niet in het beren schieten voor een bonten muts, maar in de praktijk van de culturele industrie die aldaar floreert. 'Het is te gek dat we nu vaak initiatieven niet ondersteunen omdat ze wel eens winst zouden kunnen maken,' zei Bert tegen het journaal dat hij meetroonde door Montréal zoals generaties gelukzoekers uit de Westhoek en in den oorlog door Canadese soldaten bezwangerde deernes hem hadden voorgedaan. Anciaux' opmerking klonk warempel als gezonde Vlaamse ondernemersmentaliteit. Risicovolle culturele initiatieven die tot nog toe niet gesteund werden vanwege hun commerciële karakter zouden via de oprichting van een culturele investeringsmaatschappij (naar